

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
протокол №2 від 02.07.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЦД та ЮТ
Л.В.Тесля

**Положення
про внутрішню систему
забезпечення якості освіти
у Центрі дитячої та юнацької творчості
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області**

1. Загальні положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі – Положення) у Центрі дитячої та юнацької творчості Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області (далі – ЦД та ЮТ) розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Статуту ЦД та ЮТ і інших нормативних документів.

Положення визначає принципи і процеси внутрішньої системи забезпечення якості освіти та регламентує діяльність ЦД та ЮТ.

Структура внутрішньої системи включає наступні компоненти:

- стратегія та політика процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії та індикатори оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу;
- матеріально-технічні ресурси для організації освітнього процесу;

- створення інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Складовими напрямками оцінювання ЦД та ЮТ є:

1. Освітнє середовище закладу.
2. Система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти.
3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників.
4. Управлінські процеси.

Положення про внутрішню систему схвалюється педагогічною радою ЦД та ЮТ, яка має право вносити до нього зміни та доповнення і затверджується директором ЦД та ЮТ.

Затверджене Положення розміщується на вебсайті закладу.

2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

Стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти координують директор і заступник директора з НВР ЦД та ЮТ. При цьому кожен співробітник несе персональну відповідальність в межах своєї компетенції за якість надання освітніх послуг, від якої залежить імідж закладу та її працівників.

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЦД та ЮТ, що спрямована на вдосконалення усіх напрямків діяльності закладу, є:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри громади до закладу позашкільної освіти;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення змісту освітньої діяльності у відповідності до вимог часу;
- контроль за якістю освітнього процесу;

- контроль за виконанням навчальних планів та навчальних програм, якістю знань, умінь і навичок вихованців;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та

якості освіти, участь у стратегічному плануванні та проєктній діяльності.

Забезпечення якості освіти ґрунтується на основних принципах:

- ✓ орієнтація на замовника *(насамперед на потреби, інтереси і очікування здобувачів освіти (дитиноцентризм) та врахування потреб інших учасників освітнього процесу)*;
- ✓ забезпечення рівного доступу до позашкільної освіти;
- ✓ органічна єдність заходів щодо забезпечення якості освіти з освітнім процесом *(система забезпечення якості освіти має бути природною і невід'ємною складовою діяльності закладу)*;
- ✓ відповідальність та взаємозалежність *(функціонування та розвиток закладу визначається співвідношенням і характером зовнішніх і внутрішніх дій, спрямованих на забезпечення якості освіти та вдосконалення освітньої діяльності. Взаємозв'язок усіх внутрішніх чинників і складових діяльності закладу (цілі, людські та матеріальні ресурси, тощо), добровільність прийняття зобов'язань та обов'язковість виконання домовленостей)*;

- ✓ підтримка культури якості *(налаштування всіх процесів для спільного досягнення мети щодо забезпечення високої якості освіти, формування відповідно зорієнтованої системи цінностей та принципів);*
- ✓ принцип партнерства і довіри *(взаємозалежність та взаємна зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу; позитивні взаємини між усіма зацікавленими (залученими) сторонами, впевненість у порядності й доброзичливості одне одного);*
- ✓ відкритість і прозорість *(відкритий доступ до інформації про процеси, що відбуваються в ЦД та ЮТ, якість освітньої діяльності та якість освіти).*

Стратегія забезпечення якості освіти передбачає здійснення наступних процедур:

- удосконалення процесу планування освітньої діяльності;
- функціонування системи формування компетентностей здобувачів позашкільної освіти;
- посилення кадрового потенціалу та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Система контролю за реалізацією процедур якості освіти включає:

- о самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;

о моніторинг якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає контроль за:

- виконанням Законів «Про освіту» та «Про позашкільну освіту»;
- дотриманням Статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку й інших локальних актів;
- реалізацією затверджених освітніх програм і навчальних планів;
- реалізацією права вихованців на отримання якісної освіти;
- веденням документації керівників гуртків;
- організацією учнівського самоврядування;
- профілактикою булінгу серед вихованців;
- охороною життя та здоров'я учасників освітнього процесу, попередженням травматизму;
- виконанням прийнятих колективних рішень, нормативних актів;
- станом методичної роботи;
- раціональним використанням ІКТ-технологій;
- станом спільної роботи ЦД та ЮТ і громадськості;
- іншими питаннями в рамках компетенції адміністрації.

Методи контролю за діяльністю керівника гуртка:

- анкетування;
- тестування;
- моніторинг;
- спостереження;
- вивчення документації;
- відвідування і аналіз навчальних занять та виховних заходів;
- бесіда зі здобувачами освіти;

- аналіз результатів освітньої діяльності здобувачів освіти.

Методи контролю за результатами освітньої діяльності:

- спостереження;
- усне опитування;
- письмове опитування;
- комбінована перевірка;
- бесіда;
- анкетування;
- тестування;
- перевірка документації.

Види внутрішньої системи забезпечення якості освіти (за змістом):

- тематичний (глибоке вивчення певного конкретного питання у практиці роботи педагога);
- фронтальний (усебічне вивчення діяльності педагогічного колективу, відділу, гуртка, навчальної групи або діяльності керівника гуртка).

Форми внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- персональна;
- колективна.

Результати контролю оформлюються у вигляді аналітичної довідки чи наказу, в яких указується:

- мета контролю;
- строки;
- склад комісії;
- яка робота проведена у процесі контролю;
- констатація фактів, що виявлені;

- висновки;
- рекомендації або пропозиції;
- де підбиті підсумки контролю (нарада при директору, засідання координаційно-методичної ради, засідання атестаційної комісії тощо).

Педагогічний працівник, який підлягає контролю, має право:

- знати терміни контролю та критерії оцінки його діяльності;
- знати мету, зміст, види, форми та методи контролю;
- вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації.

Основними функціями внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- ☐ інформаційно-аналітична;
- ☐ контрольню-діагностична;
- ☐ колективно-регулятивна;
- ☐ стимулююча.

3. Система і механізм забезпечення академічної доброчесності

Система забезпечення академічної доброчесності у ЦД та ЮТ функціонує відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту».

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок,

тверджень, відомостей;

- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✓ об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами позашкільної освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань та конкурсних робіт і випробувань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів позашкільної освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- ☐ відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційного розряду;
- ☐ позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі позашкільної освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- ☐ повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої

програми.

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності у ЦД та ЮТ передбачають:

- ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з вимогами щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації;
- ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з документами, що унормовують дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення;
- проведення методичних заходів, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотриманням правових та етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з інформаційними ресурсами й об'єктами інтелектуальної власності;
- включення до планів виховної роботи заходів із формування у здобувачів освіти етичних норм, що унеможливають порушення академічної доброчесності;
- розміщення на вебсайті закладу правових та етичних норм, принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу.

Виявлення порушень академічної доброчесності реалізується наступним чином: особа, яка виявила порушення академічної доброчесності педагогічним працівником, здобувачем освіти, має право звернутися з письмовою заявою до директора. Заява щодо зазначеного порушення розглядається на засіданні комісії, яка створюється наказом директора і ухвалює рішення про притягнення до академічної відповідальності (за погодженням з органом самоврядування). До складу комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Критерії оцінювання організації педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності:

Рівні оцінювання	Описовий підхід
Високий	Педагогічні працівники організовують свою роботу на засадах академічної доброчесності, спонукають учнів до самостійної роботи, заохочують до висловлювання власних думок, уникають завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Педагогічні працівники інформують учнів про основні принципи академічної доброчесності і дотримання цих норм.
Достатній	Більшість педагогічних працівників організовують свою роботу на засадах академічної доброчесності, спонукають учнів до самостійної роботи, заохочують до висловлювання власних думок, уникають завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Педагогічні працівники інформують учнів про основні принципи академічної доброчесності і дотримання цих норм.
Вимагає покращення	Педагогічні працівники не приділяють належної уваги питанням академічної доброчесності. Для учнів досить поширені завдання, побудовані на відтворенні знань. Зустрічаються випадки свідомого завищення або заниження оцінок учням. У закладі освіти відсутня

	системна робота щодо інформування учнів про дотримання академічної доброчесності.
Низький	У закладі освіти більшість педагогічних працівників і учнів не дотримуються принципів академічної доброчесності та не приділяють уваги цьому питанню під час навчальних занять. Переважають завдання для учнів, побудовані на відтворенні знань.

4. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів позашкільної освіти

Вимоги до результатів здобуття позашкільної освіти визначаються з урахуванням компетентісного підходу, в основу якого покладено ключові компетентності, як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості. Результатом здобуття позашкільної освіти є сформованість у вихованців пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальна компетентність спрямована на поглиблене вивчення та засвоєння теоретичних розділів наук, ознайомлення з основами експериментальної, конструкторської і науково-дослідницької діяльності, методологією та методикою досліджень в обраній галузі наук.

Практична компетентність передбачає оволодіння навичками науково-дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької діяльності, вмінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом, формування мовної культури, системно-логічного мислення.

Творча компетентність забезпечує набуття досвіду власної творчої діяльності, розвиток просторового і логічного мислення, конструкторських здібностей, винахідливості, здатності проявляти творчу ініціативу, формування у слухачів стійкого інтересу до пошукової, дослідницької

діяльності, системного мислення, виховання потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Соціальна компетентність спрямована на розвиток моральних якостей, громадянської позиції, екологічної культури, виховання наукової та пошуково-дослідницької ініціативності, прагнення до нових знань, потреби у творчому самовдосконаленні, ціннісного ставлення до себе та інших, формування позитивних якостей емоційно-вольової сфери (самостійність, наполегливість, працелюбство тощо), уміння працювати в колективі.

Оцінювання навчальних досягнень гуртківців, слухачів здійснюється відповідно до прогнозованого результату навчальних програм. Об'єктом оцінювання за підсумками навчального року є рівень засвоєння програмного матеріалу предмету на усіх етапах його вивчення.

Оцінювання знань, вмінь, навичок вихованців базується на рівневій технології оцінювання. Рівень – сходинка, на якій у той чи інший момент перебуває здобувач позашкільної освіти. В основу оцінювання навчальних досягнень такої технології покладено орієнтири чотирьох рівнів: П, С, Д, В (початковий, середній, достатній і високий)

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень гуртківців (вихованців)

Рівні навчальних досягнень	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень гуртківців (слухачів)
I. Початковий (П)	Гуртківці (слухачі) розрізняють об'єкти вивчення
	Гуртківці (слухачі) відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення

	Гуртківці (слухачі) відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою керівника гуртка виконують елементарні завдання
II. Середній (С)	Гуртківці (слухачі) з допомогою керівника гуртка відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	Гуртківці (слухачі) відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	Гуртківці (слухачі) виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній (Д)	Гуртківці (слухачі) правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	Знання гуртківців (слухачів) є достатніми. Гуртківці (слухачі) застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	Гуртківці (слухачі) добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий (В)	Гуртківці (слухачі) мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	Гуртківці (слухачі) мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми

	Гуртківці (слухачі): - мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях, - уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення, - володіють методами наукового дослідження, - уміють опрацьовувати необхідну для досліджень інформацію, формулювати тему та завдання наукового дослідження, визначати актуальність, теоретичну та практичну цінність обраних наукових досліджень, складати план наукового дослідження, викладати й оформлювати результати науково- дослідницької роботи відповідно до вимог, унаочнювати доповідь за допомогою мультимедійної презентації, виголошувати доповідь та вести дискусію. Гуртківці беруть результативну участь у обласних, всеукраїнських, міжнародних конкурсах, фестивалях, конференціях, турнірах, змаганнях, олімпіадах і т.п.
--	--

Рівень навчальних досягнень гуртківців позначається відповідною початковою літерою у журналі планування і обліку роботи гуртка після запису останнього заняття у навчальному році у колонці з надписом «Оцінювання».

Оцінювання досягнень здобувачів освіти також здійснюється за наступними індикаторами:

- частка здобувачів освіти, що брали участь у заходах на рівні закладу та міському рівні;
- частка здобувачів освіти, які результативно брали участь у заходах обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів;
- частка творчих колективів, що мають почесні звання;

- частка здобувачів освіти, які отримали у закладі документи про освіту;
- частка здобувачів освіти, які продовжили навчання за відповідним напрямом, спеціальністю або обрали відповідну професію.

5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Відповідно до статті 21 Закону України «Про позашкільну освіту» у позашкільному навчальному закладі можуть здійснювати педагогічну діяльність працівники з вищою педагогічною або іншою фаховою освітою, що мають належний рівень професійної підготовки, забезпечують результативність та якість своєї роботи, мають високі моральні цінності. Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації. Вимоги до кваліфікаційних категорій у загальному вигляді подані в Типовому положенні про атестацію педагогічних працівників України.

Визначення рівня діяльності педагогічних працівників ЦД та ЮТ здійснюється шляхом оцінювання за критеріями, що піддаються описово-якісно-кількісному визначенню, вимірюванню і аналізу:

- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- забезпечення якості освітнього процесу (планування роботи, наповнюваність груп та інших організаційних форм відповідно до нормативів наповнюваності; стан ведення документації, необхідної для реалізації освітнього процесу);
- організація інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи

(наявність навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; наявність інформаційно-методичних матеріалів; оприлюднення фахової інформації у ЗМІ; стан реалізації плану організаційно-масової роботи);

- використання сучасних освітніх підходів, інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі (частка педагогічних працівників, які застосовують сучасні освітні підходи, індивідуальну освітню траєкторію; частка педагогічних працівників, які створюють та використовують власні освітні ресурси);

- співпраця з батьками здобувачів освіти (наявність налагодженої конструктивної комунікації педагогічних працівників з батьками здобувачів освіти);

- участь педагогічних працівників у заходах професійного розвитку (наявність документів про підвищення кваліфікації; дотримання вимог законодавства під час проведення атестації; частка педагогічних працівників, які мають відзнаки, нагороди, звання).

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників також включає в себе атестацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег педагога, який атестується тощо.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Основними принципами атестації є відкритість та колегіальність, гуманне та доброзичливе ставлення до педагогічного працівника, повнота, об'єктивність та системність оцінювання його педагогічної діяльності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти закладу позашкільної освіти передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до запитів і очікувань громади.

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 59 «Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»), постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 та листа Міністерства освіти і науки України від 04.11.2019 №1/9-683. У листі МОН України від 04.11.2019 № 19-683 становлено мінімальні вимоги щодо обсягу (кількості годин) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів позашкільної освіти та не менше ніж:

- 48 годин, якщо завершення атестації припадає на 2021 рік;
- 72 годин, якщо завершення атестації припадає на 2022 рік;
- 120 годин, якщо завершення атестації припадає на 2023 рік та наступні роки.

Безперервний професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників передбачає набуття нових і вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої освіти й практичного досвіду.

Запроваджується кілька форм підвищення кваліфікації:

- інституційна – очна (денна, вечірня) та заочна;
- дистанційна;
- мережева;
- дуальна;
- на робочому місці;
- на виробництві;
- інші.

Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватися. Накопичення визнаних результатів навчання у формальній, неформальній та/або інформальній освіті буде підставою для присвоєння професійних (зокрема, часткових) та здобуття повних освітніх кваліфікацій.

6. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу

Критерії оцінювання управлінської діяльності в ЦД та ЮТ:

- організація управлінської діяльності, а саме:
 - ✓ установчі документи відповідають чинному законодавству;
 - ✓ планування роботи закладу відповідає особливостям (типу і профілю)

та умовам його діяльності;

- ✓ керівник та колегіальні органи управління закладу аналізують реалізацію планів роботи, коригують у разі потреби;
- ✓ структура закладу, мережа гуртків, інших організаційних форм відповідає Статуту закладу та розкладу навчальних занять;
- ✓ динаміка розвитку мережі гуртків, груп, та інших організаційних форм відповідно до типу закладу (за останні три роки);
- ✓ сформованість та дієвість роботи органів громадського самоврядування закладу;
- ✓ ефективність кадрової політики;
- ✓ забезпеченість закладу педагогічними працівниками відповідно до штатного розпису;
- ✓ відповідність кваліфікації, освітнього ступеня педагогічних працівників вимогам чинного законодавства;
- ✓ прозорість та інформаційна відкритість закладу (оприлюднення інформації про заклад, фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів на власному сайті; інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється);
- ✓ впровадження академічної доброчесності у закладі (керівництво закладу забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидії фактам її порушення; частка педагогічних працівників, здобувачів освіти, які поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності).

Формою контролю за діяльністю керівних працівників закладу є атестація (інституційний аудит).

Ефективність управлінської діяльності під час атестації (інституційного

аудиту) визначається за критеріями:

- саморозвиток та самовдосконалення у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проєктів;
- забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників, методичного та психологічного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад; створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівництва з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- 1) цілеспрямованість та саморозвиток;
- 2) компетентність;
- 3) динамічність та самокритичність;
- 4) управлінська етика;
- 5) прогностичність та аналітичність;
- 6) креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- 7) здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів

для організації освітнього процесу

Одним із основних елементів забезпечення якості освітнього процесу в ЦД та ЮТ є наявність відповідних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних) та ефективність їх застосування.

Приміщення та територія будівлі відповідають державним санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання закладів освіти.

Заклад створює та розвиває освітнє середовище для забезпечення сприятливих умов щодо освітньої діяльності, підтримки здобувачів позашкільної освіти.

Навчальні програми, за якими здійснюється освітній процес здобувачів загальної середньої освіти, забезпечують можливість досягнення компетентностей.

ЦД та ЮТ підключений до мережі Internet, має електронну пошту та власний сайт, створена сторінка установи у Фейсбуці, де розміщується основна інформація про діяльність установи.

8. Створення інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

Особам з особливими освітніми потребами позашкільна освіта надається нарівні з іншими здобувачами освіти, зокрема шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та універсального дизайну і розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб.

Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища передбачає:

- організацію безбар'єрного простору (фізичну можливість і зручність потрапляння до закладу освіти, фізичну безпеку під час пересування в ньому;

можливість вільного отримання інформації про заклад освіти й освітні послуги, що надаються);

- облаштування ресурсної кімнати (організація зони навчання та побутово-практичної зони);
- забезпечення медіатеки мультимедійними засобами для максимального наближення дітей до необхідних джерел інформації;
- застосування допоміжних технологій (пристрої для прослуховування, розширеної та альтернативної комунікації, принтери і дисплеї системи Брайля, інтерактивне обладнання);
- створення комплексної системи заходів із супроводу учня з особливими освітніми потребами (корекційно-розвивальні заняття із практичним психологом);
- адаптацію та модифікацію типової освітньої програми або її компонентів (гнучкість програми, різні навчальні методики і проведення відповідного оцінювання, розроблення індивідуальної програми розвитку);
- реалізацію просвітницьких заходів щодо формування толерантності, поваги до індивідуальних особливостей дітей, подолання ментальних бар'єрів у взаємодії, неупередженості та недопущення дискримінації;
- здійснення психолого-педагогічного супроводу формування в дітей з особливими освітніми потребами почуття поваги і власної гідності, усвідомлення своєї повноцінності та значущості в суспільстві.

Універсальний дизайн закладу створюється на таких принципах:

- рівність і доступність використання (надання однакових засобів для всіх користувачів для уникнення відособлення окремих груп населення);

- гнучкість використання (дизайн повинен забезпечити наявність широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів);
- просте та зручне використання (дизайн повинен забезпечувати простоту та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача);
- сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів (дизайн повинен сприяти ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача);
- припустимість помилок (дизайн повинен звести до мінімуму можливість виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів);
- низький рівень фізичних зусиль (дизайн розраховано на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності);
- наявність необхідного розміру і простору (наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача).

Інклюзивне освітнє середовище визначається індикаторами оцінювання:

- створення доступності до будівлі здобувачам освіти з особливими освітніми потребами;
- надання рівних можливостей отримання освітніх послуг;
- інформаційно-методичний супровід готовності педагогів до роботи в умовах інклюзії.

9. Моніторинг та самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться установою (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- здійснення систематичного контролю за ходом освітнього процесу в установі,
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу,
- аналіз чинників впливу на результативність освітньої діяльності,
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації гуртківців (вихованців) і педагогів,
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в установі.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в установі.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в установі, що включає кілька рівнів:

- гуртківець (слухач);
- керівник гуртка (секції);

- методист, завідувач відділом;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація установи;
- органи управління освітою.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, гуртківцями (слухачами), адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичної служби (проведення контрольних робіт, участь у конференціях, конкурсах, турнірах, відвідування занять тощо);
- зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освітою.

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього

процесу);

- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати: отримання результатів стану освітнього процесу в установі, покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських рішень.

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах; дані моніторингу використовуються для обговорення на засіданнях методичних та педагогічних рад, нарадах при директорів; за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Самооцінювання – важлива складова функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі. Воно допомагає керівництву оперативно реагувати на виклики, відстежувати динаміку та визначати напрями розвитку закладу освіти. Втім, для отримання показових результатів самооцінювання потребує методичності та систематичної роботи керівника і його заступників, а також залученості всіх учасників освітнього процесу.

Самооцінювання, на відміну від інституційного аудиту, є внутрішнім процесом та не обмежується строками перебування експертів у закладі.

Варіанти самооцінювання:

1. щорічне комплексне самооцінювання (за напрямками, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості);
2. щорічне самооцінювання за певними напрямками діяльності і періодично – комплексне оцінювання.

Проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти здійснюється згідно орієнтовних критеріїв та індикаторів, згідно Додатку 1 до Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти.

Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються закінченим освітнім циклом – навчальним роком. Як правило, самооцінювання здійснюється впродовж навчального року.

Принципи проведення моніторингових досліджень та самооцінювання:

- чесність, прозорість, послідовність і об'єктивність під час аналізу та викладу висновків за результатами діяльності;
- намагання точно оцінювати дані;
- достовірний виклад фактів;
- ввічливість, відкритість і неупередженість під час обговорення результатів дослідження;
- шанобливе ставлення до всіх учасників моніторингу;
- узгодженість;
- комплексність;
- безперервність;
- своєчасність;
- перспективність;
- рефлексивність;
- гуманістична спрямованість;
- варіативність.

Заклад освіти визначає свій рівень освітньої діяльності, керуючись порядком проведення інституційного аудиту закладів освіти і здійснює оцінювання за чотирма рівнями якості освітньої діяльності:

- перший (високий);
- другий (достатній);

- третій (вимагає покращення);
- четвертий (низький).

За результатами самооцінювання готуються висновки (які є складовою щорічного звіту про діяльність закладу освіти) і визначаються шляхи вдосконалення освітньої діяльності (які стануть частиною річного плану роботи на наступний навчальний рік). Заклад освіти самостійно визначає структуру річного звіту про його діяльність (звіт керівника закладу), орієнтуючись на розділи:

- Результати оцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти (самооцінювання).
- Шляхи удосконалення якості освітньої діяльності та якості освіти на наступний навчальний рік.